

Forgænger, Undervisningsminister Keiser-Nielsen, i 1917 havde nedsat en Kommission, skabtes der endelig den Enighed i Opfattelsen, som forenede alle Medlemmer, baade Politikere og de sagkyndige. Det skete ikke i en oplussende Stemning, men gennem et 3-aarigt Arbejde, hvor alle Muligheder for Museet blev gennemarbejdet, hvor Plan efter Plan blev undersøgt og afvist, indtil alle samlede sig om, at Kastellet burde være Museets fremtidige Hjem. Endnu sidder Venstres og Socialdemokratiets to Repræsentanter i denne Kommission, det ærede Medlem Hr. N. Neergaard og det ærede Medlem Hr. Wiinblad, her i denne Sal. Paa en saa smuk og overbevisende Maade fremstillede Betænkningen fra denne Kommission, hvis Formand var daværende Departementschef Weis, Kastellet som Løsningen paa Museumsplanerne, at ingen vil formaa at gøre det bedre. Venstres Regering beredte sig da ogsaa til i 1922 at fremsætte Forslag om det nye Museum i Kastellet, finansieret ved et Præmieobligationslaan, men Landmandsbankens Sammenbrud og Venstreministeriets øvrige Vanskeligheder standsede Sagen, inden Forslaget blev fremsat.

Men Museumsplanen kunde ikke dø. Med fem af Nationens kendteste Mænd i Spidsen gjorde Folket trods mange økonomiske Vanskeligheder en Kraftanstrengelse. Over 2 Mill. Kr. ydedes i store og smaa Bidrag, i Bidrag fra Danske paa Landets Jord og fra Danske udenfor i det fremmede, og disse udvandrede Danske bevidnede igen deres Bidrag deres Kærlighed til det Land, Landet med Gravhøjene, som de havde forladt. Jeg vil gerne her fra denne Plads i Regeringens Navn takke den Kreds af Mænd, som satte denne Indsamling i Gang, og takke baade de Givere, som gav af deres Rigdom, og ogsaa de Givere, som gav af deres Fattigdom.

Med Indsamlingen begyndte imidlertid ogsaa forskellige Planer for Museet at dukke frem. Det var dels de tidligere kendte, dels var det helt nye Planer, saaledes Planer om at opføre Museet paa kunstige Øer i Svane-møllebugten eller i St. Jørgens Sø. Men desuden begyndte Arkitekterne ogsaa igen at beskæftige sig med Udvidelser paa Stedet. Der fremkom her to Planer, begge ret storstillede og gaaende langt udenfor de Rammer, som Forslagene om Udvidelse i 90erne havde beskæftiget sig med. Den ene Plan vilde beslaglægge hele den Karré, paa hvilken Prinsens Palæ ligger, begrænset af Frederiksholms Kanal, Stormgade, Vester Voldgade og Ny Vestergade, saaledes at den skulde begrænses af en Kanal langs

Stormgade. Den anden Plan omfattede to Karreer, først en omkring Prinsens Palæ, dog ikke helt ud til Vester Voldgade, og en anden Karré paa den anden Side af Ny Vestergade, hvor man da tænkte sig at rejse et nyt Prinsens Palæ som Pendant til det nuværende. De to Palæer skulde forbindes ved en Port ud til Ny Vestergade. Begge disse Planer var dristige, de bød tilsyneladende en Løsning, men det var ogsaa kun tilsyneladende. Da de blev undersøgt nærmere, viste de sig ikke brugbare. De kunde ikke betri Museet for at ligge omgivet af tæt Bebyggelse, og de bibeholdt det brandfarlige Prinsens Palæ, selv om man havde tænkt paa en Brandsikring af det. Og de vilde ikke blot kræve Grundkøb, der sikkert vilde overstige 2 Mill. Kr., men ogsaa Nedrivning af kostbare og moderne Ejendomme, en Tanke, der nødvendigvis maatte stille Københavns Kommune overfor uhyre Vanskeligheder.

Men det var ikke uden Nytte, at disse Planer kom frem, fordi Undersøgelsen af dem lader Kastelsplanen træde frem i hele dens Overlegenhed. Alt det, som Folketingsflertallet i Halvfemserne krævede, men som det den Gang ikke kunde pege paa, det fandt Kommissionen af 1917, og det staar urokket den Dag i Dag. Jeg nægter ikke, at Følelsen for det smukke gamle Palæ som Museets Hjem har noget fristende ved sig, og derfor har Ministeriet ogsaa med megen Interesse undersøgt de to Planer, men Ministeriet er kommet til det Resultat, at det ikke kan gaa ind for nogen af dem. Tiden, hvor det var muligt at tage en af dem, er for længst forpasset, og en virkelig Sikring af Museet, baade en Sikring mod Ildsvaade og en Sikring mod Rystelser, vilde kræve Bortfjernelse af tilstødende Bebyggelse og Trafik, og derved vilde Grundkøbene gaa langt ud over det, som selve Museet vilde lægge Beslag paa. Og der vilde her blive Tale om Grundkøb med Servitutter mod Bebyggelse, som ingen vilde kunne forsvare at kræve midt i en levende Bys Organisme. De Grunde, som i 90erne drev Folketingets Flertal til at afvise en Museumsudvidelse paa Stedet, bestaar den Dag i Dag, de er kun nu langt vægtigere og mere afgørende, end de den Gang var.

Kastelsplanen er da ikke blot den bedste Plan, men den er ogsaa den mindst kostbare, navnlig fordi der til dens Genneførelse ingen Grundkøb kræves, og tilmed bliver det ved Museets Overflytning til Kastellet unødvendigt for Staten at beholde de Grunde i Stormgade — Nr. 1—19 —, som Staten ejer, og som blev købt i for-